Lieve mensen,

We gaan straks een kindje dopen, Lauren, net geboren en nog maar net dit leven binnengedragen. Dit leven. Een leven waarin van alles gebeurt en kan gebeuren. En omdat dat zo is, dat het leven van alles in zich heeft, waar komt het dan op aan, hoe ga je daar dan mee om? Dat is het thema van het boekje Ruth. Een verhaal over het gewone leven vol gewone mensen…maar dat nooit alleen maar gewoon blijkt.

Je kent het verhaal?

Het gaat over een gezin, dat vanwege de honger vertrekt uit hun land. Ze woonden in Bethlehem, Israël, dat notabene, broodhuis betekent, maar daar is geen kruimel meer van over. Niets om van te leven in Bethlehem, hoe is het mogelijk…en dus vertrekt Elimelech met zijn gezin de grens over, naar het land Moab…een land waar je volgens de oude leefregels (deuteronomium!)van Israël vooral niet moest terechtkomen…maar ja,…daar is wel brood. (eerst komt het eten, dan de moraal). Een gezin op de vlucht. Maar in de bijbelse verhalen zitten altijd meerdere lagen. Want Elimelech…zijn naam betekent: 'mijn God is koning'; dat is een mooie naam, maar God kan dan nog wel je koning zijn, daarmee is dat nog geen garantie voor geluk of voorspoed, dat blijkt maar weer…hij moet vluchten voor de honger…en eenmaal in Moab… sterft 'Mijn God is koning'…en sterven, enige tijd later,ook dat nog, de beide, inmiddels met moabieten getrouwde, zonen (Machlon en Kiljon, namen die overigens hele merkwaardige betekenissen hebben: de zieke en zwakke…)…

En de vrouw, de moeder, Noomi, blijft over.Het verhaal lijkt eigenlijk over haar te gaan, deze vrouw…die alles kwijt raakt. Noomi, de lieflijke…en elke rabbi weet: dit is niet zomaar een vrouw…nee, zij staat symbool voor Israël…het volk, de mens van God. Israël/Noomi is alles kwijt…tot aan het geloof en vertrouwen aan toe: Elimelech, mijn God is koning…of toch niet? Gedesillussioneerd keert Noomi terug naar Bethlehem waar de honger voorbij lijkt. Noomi…en aan haar zijde…één van haar beide, notabene moabitische, schoondochters…Ruth…Noomi probeert haar nog terug te sturen, (blijf toch in je land, begin een eigen gezin) maar nee, Ruth is onverbiddelijk…ik ga met jou mee…kan je ongeluk niet van je wegnemen, de dood niet opheffen, het verdriet niet dempen, het gat in je leven niet dichten…maar ik kan wel met je meegaan…en wat ze delen, deze vrouwen, is wat ze niet meer hebben…hun gemis. (Dat Ruth 'getrouwe'betekent…kijk, dat wekt dan al bijna geen verwondering).

Eenmaal thuis in Bethlehem blijkt het, zo zegt de verteller, oogsttijd te zijn…en niet helemaal toevallig natuurlijk, zoals in een verhaal niets toevallig is…het geeft de kentering weer…een kentering die het verleden niet wegvaagt, maar die een deur naar de toekomst opent…en alweer is er iemand die op het levenstoneel van Noomi verschijnt en zich geweldig opstelt…die laat zien wat rechtvaardigheid inhoudt, en tegen Ruth zegt…jij, jij mag dan een buitenlandse zijn, maar ik bekommer me om jou. Het is Boaz, een rijke, verre verwant van Noomi die de beide weduwes, Noomi en Ruth, van al het nodige voorziet…

Alweer , en dus ook Boaz: ik kan je verleden niet wegnemen, het feit dat je weduwe bent niet ongedaan maken…maar ik kan er wel voor zorgen dat je, als het om eten gaat, om veiligheid, niets te kort komt…

Het leven…het leven waarin van alles kan gebeuren en gebeurt…en we zijn allemaal wel eens aan de beurt…waar komt het dan op aan? Niet op waar kom jij vandaan of ben je er één van ons of niet…maar waar het op aankomt is of je er, ook ten tijde van de rampen, voor de ander bent…dat je, al is het soms, en voor even, met die ander optrekt…of diegene voorziet van het broodnodige…

Weet je…men heeft zich wel afgevraagd: waarom grijpt God nergens in, in dit verhaal? En het antwoord dat de rabbijnen geven is: God grijpt wel degelijk in, maar dat gebeurt in en door mensen die zich houden aan zijn levensregels…die trouw oefenen (Ruth) en recht doen (Boaz)…

Dat Boaz en Ruth dan bij elkaar komen…ach dat verwondert je dan niet eens…in hen komen rechtvaardigheid en trouw bij elkaar, die kussen elkaar, …en uit die beiden wordt dan 'Obed' geboren…zijn naam/ betekent 'dienaar'…'ik ben er voor jou', dát…

Obed…'ik ben er voor jou'…in het matteus evangelie blijkt hij één van de voorvaderen van Jezus te zijn…

De buurvrouwen zetten Obed bij omi Noomi op schoot…kijk, zeggen ze tegen haar…deze is jouw zoon, waarmee ze zeggen: deze is jouw toekomst…iemand die er voor jou is….nu dat gewone leven niet zo gewoon verloopt als je had gedacht of gehoopt…want dan komt het daar op aan…

We zijn elkaars 'Obed'…elkaars: 'ik ben er voor jou'…. En daarin, daarin komt God naar ons toe…

Als ouder, zeiden we…ben je er voor je kind, zorg je voor je kind…zeker…dat is een open deur, te vanzelfsprekend… al valt zelfs dat niet altijd mee…want waar is je kind mee gediend…dat weet je niet altijd…dat is zoeken…en soms met vallen en opstaan…

Maar zou het kunnen dat je kind voor jou ook een Obed is…die er is voor jou? En hoe dan? Lauren, zei je, zet mij stil, vertraagt mij in mijn drukte…bepaalt mij bij wat wezenlijk is…en, voeg ik dan toe, maakt dingen in je los waarvan je niet wist dat je het in je had…

Dat je als oudere het kind dient is vanzelfsprekend, toch?…maar een kind kan ook ons dienen…is het toevallig dat het verhaal van kerstmis vertelt dat God , niet als ouder, maar als kind tot ons komt…?

Noomi nam het kind op schoot en bleef voor hem zorgen, voor hem die voor haar zorgde…zij, zo geplaagd in haar verleden… is weer op de toekomst gericht, dat is wat een kind, of dat nu een eigen kind is, of dat van een ander, dat is wat een kind vermag…het maakt zorg in je los ..zorg om de toekomst…je hebt een taak….want zo lang er kinderen op deze aarde zijn, heb je een taak: ik ben er voor jou. Nooit werd je zo meer mens.

Amen.